

GRUPĖS IR APLINKOS

Tarpdisciplininis mokslo darbų leidinys

GROUPS AND ENVIRONMENTS

Interdisciplinary Research Studies

Vyr. redaktorė

Egidija Ramanauskaitė

Vytauto Didžiojo universitetas

Redaktorės pavaduotoja

Aušra Kairaitytė-Užupė

Vytauto Didžiojo universitetas

Redakcinė kolegija**Etnologija ir istorija**

Laimutė Anglickienė

Vytauto Didžiojo universitetas

Arūnas Vaicekuskas

Vytauto Didžiojo universitetas

Filosofija ir kultūrologija

Jūratė Černevičiūtė

Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Gintautas Mažeikis

Vytauto Didžiojo universitetas

Elena Omelčenko

Uljanovsko universitetas, Rusija

Literatūra ir kultūros studijos

Irena Ragaišienė

Vytauto Didžiojo universitetas

Gamtos mokslai, fizika

Liudvikas Pranevičius

Vytauto Didžiojo universitetas

J. Rimas Vaišnys

Jeilio universitetas, JAV

Kriminologija

Genovaitė Babachinaitė

profesorė emeritė, Mykolo Romerio universitetas

Artūras Petkus

Mykolo Romerio universitetas

Psichologija

Loreta Bukšnytė-Marmienė

Vytauto Didžiojo universitetas

Religijų studijos

Dušan Deák

Komenskio universitetas, Slovakija

Anita Stasulane

Daugpilio universitetas, Latvija

Sociologija

Katalin Forray

Pėčo universitetas, Vengrija

Paul Hodkinson

Surėjaus universitetas, Jungtinė Karalystė

Artūras Tereškinas

Vytauto Didžiojo universitetas

Kalbos redaktorės

Irena Ragaišienė (anglų kalba)

Aistė Koženiauskienė (lietuvių kalba)

Tęstinis tarpdisciplininis mokslo darbų leidinys, leidžiamas nuo 2009 m.

Leidinio straipsniai archyvuojami eLABa (Lietuvos akademinėje elektroninėje bibliotekoje)

ir tarptautinėje duomenų bazėje C.E.E.O.L. (Central and Eastern European Online Library).

Redakcinės kolegijos adresas:

Vytauto Didžiojo universitetas

Humanitarinių mokslų fakultetas

Kultūros tyrimų centras

K. Donelaičio g. 52-410

LT-44244 Kaunas, Lietuva

Tel. (+370 37) 32 79 62

El. paštas: e.ramanauskaitė@hmf.vdu.lt

Leidybą rėmė Lietuvos mokslo taryba

(Reg. Nr. LEI-15109)

Lietuvos
mokslo
taryba

© Vytauto Didžiojo universitetas, 2015

© Vytauto Didžiojo universitetas.

Kultūros tyrimų centras, 2015

ISSN 2029-4182 (spausdintas)
ISSN 2335-8726 (internetinis)

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

GRUPĖS IR APLINKOS

Tarpdisciplininis mokslo darbų leidinys

GROUPS AND ENVIRONMENTS

Interdisciplinary Research Studies

4

VYTAUTAS MAGNUS
UNIVERSITY

VERSUS AUREUS

2015

Editor

Egidija Ramanauskaitė

Vytautas Magnus University, Lithuania

Assistant editor

Aušra Kairaitytė-Užupė

Vytautas Magnus University, Lithuania

Editorial board***Ethnology and History***

Laimutė Anglickienė

Vytautas Magnus University, Lithuania

Arūnas Vaicekuskas

Vytautas Magnus University, Lithuania

Philosophy and Culturology

Jūratė Černeckiūtė

Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

Gintautas Mažeikis

Vytautas Magnus University, Lithuania

Elena Omel'chenko

University of Uljanovsk, Russia

Literature and Culture Studies

Irena Ragaišienė

Vytautas Magnus University, Lithuania

Natural Science, Physics

Liudvikas Pranevičius

Vytautas Magnus University, Lithuania

J. Rimas Vaišnys

Yale University, USA

Criminology

Genovaitė Babachinaitė

Professor Emerita of Mykolas Romeris University, Lithuania

Artūras Petkus

Mykolas Romeris University, Lithuania

Psychology

Loreta Bukšnytė-Marmienė

Vytautas Magnus University, Lithuania

Religious Studies

Dušan Deák

Comenius University, Slovakia

Anita Stasulane

Daugavpils University, Latvia

Sociology

Katalin Forray

University of Pécs, Hungary

Paul Hodgkinson

Surrey University, United Kingdom

Artūras Tereškinas

Vytautas Magnus University, Lithuania

Language editors:

English: Irena Ragaišienė

Lithuanian: Aistė Koženiauskienė

Groups and Environments: Interdisciplinary Research Studies publishes since 2009.

The articles are archived in the Lithuanian Academic Electronic Library (eLABa) and the Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.).

Centre for Cultural Studies

Faculty of Humanities

Vytautas Magnus University

K. Donelaičio St. 52-410

LT-44244 Kaunas, Lietuva

Tel.: (+370 37) 32 79 62

E-mail: e.ramanauskaite@hmf.vdu.lt

The publication of this volume was supported by the Research

Council of Lithuania (Reg. No LEI-15109)

Lietuvos
mokslo
taryba

© Vytautas Magnus University, 2015

© Centre for Cultural Studies, Vytautas Magnus
University, 2015

TURINYS / CONTENT

Pratarmė	6
Preface	7

STRAIPSNIAI / ARTICLES

*Aušra KAIRAITYTĖ-UŽUPĖ, Egidija RAMANAUSKAITĖ, Miniša TAMOŠIŪNAITĖ,
J. Rimas VAIŠNYS, Daiva VITKUTĖ-ADŽGAUSKIENĖ*

A Conceptual Framework for Research on Oppositional Cultural Groups	9
Opozicinių kultūrinių grupių tyrimo koncepcija	25

Eglė JURČIŪTĖ

Depresyviojo metalo subkultūra: kultūrinė raiška bei socialinės organizacijos principai	27
Depressive Metal Subculture: Cultural Expression and Principles of Social Organisation	46

Kristina GARALYTĖ

Subaltern Autonomy: Dalit Students' Identity Politics in India	49
Subalterno autonomiškumo analizė: dalitų studentų identiteto politika Indijoje ...	76

Vika VELIČKAITĖ

XVIII a. didikių saviraiška Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje	77
Noble Women's Self-Expression in the Grand Duchy of Lithuania in the 18 th Century	99

Justė VASILIONYTĖ

Lietuvybės ugdymas užsienyje: Rygos lietuvių vidurinės mokyklos atvejis	101
Fostering Lithuanian Culture and Traditions Abroad: A Case of Riga Lithuanian Secondary School	116

APIE KULTŪROS IR MOKSLO RENGINIUS

ABOUT CULTURAL AND SCIENTIFIC EVENTS

Rugilė PUKŠTYTĖ

Arsenijaus ir Andrejaus Tarkovskių kūrybos pristatymo dienos Nacionaliniame Kauno dramos teatre	117
Creative Legacy of Arsenij and Andrei Tarkovsky: Presentation at Kaunas National Drama Theatre	121

Agnė KALĖDIENĖ

Tarpdisciplininių visuomenės grupių tyrimų konferencija	123
Interdisciplinary Social Group Research Conference	129

Straipsnių pristatymas	131
Submission Guidelines	133

Pratarmė

Tęstinis mokslo darbų leidinys „Grupės ir aplinkos“ skirtas mažųjų visuomenės grupių tyrinėjimams, apimantiems jaunimo subkultūrinės grupės, kurių nariai kuria skirtingas nuo aplinkos vertybes, jas išreiškdami sau būdingu elgesiu, taip pat naująsias religines filosofines grupes, migrantų grupes, etnines ir įvairias kitas subgrupes, veikiančias didesnėse bendruomenėse. Leidinio tikslas – aktyvinti įvairių mokslo sričių tyrinėtojų bendradarbiavimą, propaguoti tarpdisciplininius tyrimus, siekiant suprasti sudėtingą dabarties visuomenės elgesį.

Skirtingų mokslinių disciplinų (istorijos, antropologijos, etnologijos, sociologijos, filosofijos) tyrinėtojai į savo tyrimų objektą įprastai žvelgia pro savo disciplinos „akinius“, todėl pastebi skirtingus visuomenės elgesio aspektus. Vieniems aktualu tyrinėti grupių narių švenčių ritualų estetiką ir simbolines reikšmes, arba – iš kur ir kaip visa tai atsiranda; kiti bando žvelgti į gilesnę praeitį ir ieško visuomenės narių elgesio apraiškų istoriniuose šaltiniuose; tretiems aktualiau tyrinėti, ar ir kaip asmenys išlaiko savo kultūrinę tapatybę emigracijoje; ketvurtiems svarbu ieškoti kultūrinių arba politinių grupių susiformavimo, jų elgesio ir iširimo priežasčių. Aiškinantis skirtingus tyrimo aspektus, kurie analizuojami taikant skirtingų disciplinų metodus, žingsnis po žingsnio vis giliau pažįstami visuomenės procesai. Šiame „Grupių ir aplinkų“ numeryje skaitytojas ras kontrastingų grupių tyrimus – nuo dailių studentų iki jaunimo metalo muzikos grupių, kurios atskleidžia tik labai nedidelę visuomenės vertybių ir elgesio įvairovės dalį.

Šiame numeryje publikuojami atrinkti konferencijos „Tarpdisciplininiai visuomenės grupių tyrimai“, vykusios 2014 m. lapkričio 6 d., dalyvių straipsniai. Yra įtraukta nauja rubrika, skirta su leidinio tematika susijusiems kultūros ir mokslo renginiams aptarti.

Egidija Ramanauskaitė

Preface

Groups and Environments, a series of academic works, promotes research on small social groups. Youth subculture is one area of study represented in the series. The focus is on values of members of youth subcultures and their modes of communicating values and ideas/ideologies which in many ways contradict those in the dominant environment. The series also features research on new religious philosophical groups, migrant groups, ethnic and other subgroups acting within bigger communities. The objective of the works is to foster research collaboration and the use of interdisciplinary approaches to gain a better understanding on the complex behaviours in the contemporary society.

Different fields of study (history, anthropology, ethnology, sociology and philosophy) yield increments of knowledge on social behaviour. Some of the scholarly lenses are tilted to probe into the aesthetics and symbolic meanings of rituals in group celebrations. Other inquiries address their origins or look back further into the past for records of social behaviour in historical sources. Important thematic aspects of research are cultural identity retention in emigration and the dynamics of emergence, functioning and disappearance of cultural and political groups. Probing into different research areas from multifarious theoretical and methodological standpoints uncovers the complexity of different levels of social processes. The present volume of *Groups and Environments* features research on diverse small social groups ranging from Dalit students to metal music groups. This array of scholarship exemplifies only a minor part of diversities in regard to social values and behaviour.

The present volume includes selected articles that were originally presented at the conference “Interdisciplinary Social Group Research” held on November 6, 2014. The volume opens a new rubric for coverage of cultural and scholarly events related with the research interests of the series.

Egidija Ramanauskaitė

Straipsnių pristatymas

Tęstinis mokslo darbų leidinys „Grupės ir aplinkos“ skirtas mažųjų visuomenės grupių tyrinėjimams, kurie apima jaunimo *skonio* (gyvenimo stiliaus) subkultūrinės grupės, naujiesiems religiniams judėjimams priskiriamas grupės, etninių mažumų subgrupės ir kitas kultūrinės grupės, bendruomenės, judėjimus bei organizacijas. Leidinio tikslas – aktyvinti tarpsritinius tyrimus, todėl publikuojami socialinių, humanitarinių ir tikslųjų mokslų krypties straipsniai, kuriuose autoriai analizuoja visuomenės grupių elgesį: grupių vidaus dinamiką, aktualius tarpgrupinio bendravimo procesus. Publikuojami teoriniai metodologiniai straipsniai, atvejo studijos, etnografiniai tyrimai. Leidinys skiriamas akademiniais skaitytojams, socialinio darbo, kultūros, švietimo darbuotojams ir kitiems besidomintiems.

Straipsnius recenzuoja ne mažiau kaip du redaktorių kolegijos paskirti recenzentai. Laukiame straipsnių, kuriuose laikomasi aiškaus ir nuoseklaus dėstymo stiliaus, kalbos reikalavimų, nurodytos struktūros ir citavimo tvarkos. Autorius atsako už straipsnio informacijos patikimumą, autentiškumą, respondentų anonimiškumą, nepažeidžia kitų etikos reikalavimų.

Straipsnius galima rašyti lietuvių ir anglų kalbomis, ne daugiau 2 autorinių lankų apimties. Tekstas rašomas naudojant 12 punktų *Times* stiliaus šriftą (*Times*, *Times Roman*, *Times New Roman*), lygiuojant abipus, nustatant 1,5 tarpą tarp eilučių. Straipsnio struktūrinės dalys – skyrius, poskyriai, paragrafai turi turėti pavadinimus (skyrių pavadinimai rašomi *Bold*, poskyrių – *Bold, Italic*, paragrafų – *Italic* šriftu). Iliustracijos, paveikslukai, nuotraukos pateikiami atskirai (aukštos kokybės). Failų pavadinimai turi atitikti straipsnyje nurodytus pavadinimus (pavyzdžiui, tekste – „2 pav.“; failo pavadinimas – „2 pav.“).

Straipsnio struktūra

Autoriaus vardas, pavardė

Autoriaus mokslo institucija

Straipsnio pavadinimas

Straipsnio anotacija (ne mažiau kaip 600 spaudos ženklų)

Reikšminiai žodžiai

Įvadas (suformuluojama mokslinė problema, jos aktualumas ir iširtumas, apibrėžiamas tyrimų objektas, tikslas ir uždaviniai, aprašoma tyrimo metodologija)

Dėstymas

Išvados
Šaltiniai ir literatūra
Straipsnio pavadinimas užsienio kalba, kuria rašoma santrauka
Santrauka (viena iš pagrindinių mokslo užsienio kalbų, apie 3000 spaudos ženklų)
Reikšminiai žodžiai (viena iš užsienio kalbų)
Priedai

Autoriaus duomenys

Autoriaus duomenys (autorius vardas, pavardė, pedagoginis vardas ir mokslinis laipsnis, mokslinių tyrimų kryptis ir temos, aktyvi mokslinė veikla. Kontaktiniai duomenys: elektroninis paštas, telefono numeris, mokslo institucijos, kuriai autorius atstovauja, adresas)

Literatūros ir šaltinių pateikimas ir citavimas

Prašome naudoti APA literatūros, šaltinių ir citavimo stilių
(*APA Style Guide, Cornell University Library*,
<https://www.library.cornell.edu/research/citation/apa>
arba
APA Formatting and Style Guide,
<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>).

Kai straipsniui priskirtas DOI, cituojama taip:

Linhares, A., Brum, P. (2007). Understanding Our Understanding of Strategic Scenarios: What Role do Chunks Play? *Cognitive Science*, 31 (6), 989–1007. doi: 10.1080/03640210701703725.

Kai straipsniui nepriskirtas DOI, cituojant nurodoma internetinės prieigos URL.

Straipsnius pateikite leidinio svetainėje: <http://ejournals.vdu.lt/index.php/grupes/index>

Klausimus siųskite el. paštu: groups-and-environments@hmf.vdu.lt

Submission Guidelines

Groups and Environments is a series of research studies on small societal groups, including *taste/lifestyle* youth subcultures, groups associated with New religious movements, ethnic minority subgroups and other cultural groups, movements and organizations. The purpose for this series is to stimulate interdisciplinary studies. The series publishes articles in areas of social sciences, humanities and hard sciences by authors analysing societal group behaviours: internal group dynamics as well as processes of actual interactions among groups. The articles can be on theoretical approaches and methodology, case studies and ethnographic investigations. This collection of articles is intended for academic audiences and those working in the spheres of social work, culture, education and other fields.

All articles are reviewed by no less than two reviewers appointed by the editorial board. We welcome well-written articles developed in a logical, academic style. To be considered for publication, please kindly follow the guidelines on the mandatory structure and style provided below. Authors are entirely responsible for the reliability and authenticity of the information in their articles, protection of respondent anonymity and adherence to other ethical standards.

Articles have to be written in correct Lithuanian and/or English. The articles should not exceed 80,000 characters including spaces. The texts have to be written in the Times font-family (Times, Times New, Times New Roman), font size 12 pt, justified. The structural parts of the article – sections, subsections and paragraphs – should include subtitles (section subtitles are in bold, subsections in bold, italic and paragraph in italic). Illustrations, graphics, photos and other visuals are requested to be sent separately (high resolution quality, please). File names reflect the title of the article; the file name of the visuals has to include the title of the article and the title of the specific visual (for example, Article Title Fig 2.jpg or Article Title Table 4.doc).

Manuscript structure:

Author's name and surname

Author's academic institution and department

Title of the article

Abstract of the article (about 600 characters)

Keywords

Introduction (formulates the research question, explains, its relevance and origi-

nality; explains aims and objectives and presents the research methodology)

The main body

Conclusions

References (research material and bibliography)

Summary in other language than the article (about 3000 characters, followed by keywords)

Appendices (when applicable)

Biographical information

Biographical information (name, surname, academic title and degree, affiliation, position and research interests as well as contact information: email address, address and/or telephone number)

Style guide

In-text references use the APA Style for Social Sciences.

(*APA Style Guide*, Cornell University Library.

<https://www.library.cornell.edu/research/citation/apa>

or

APA Formatting and Style Guide. Retrieved from

<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>).

When article is assigned a DOI:

Linhares, A., Brum, P. (2007). Understanding Our Understanding of Strategic Scenarios: What Role do Chunks Play? *Cognitive Science*, 31 (6), 989–1007. doi: 10.1080/03640210701703725.

When article is not assigned a DOI, provide holding database home or entry page URL.

Submit articles to: <http://ejournals.vdu.lt/index.php/grupes/index>

For more information: groups-and-environments@hmf.vdu.lt

Grupės ir aplinkos (4). Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, Vilnius: Versus aureus, 2015, 136 p. [ilustr.]

ISSN 2029-4182 (spausdintas)

ISSN 2335-8726 (elektroninis)

Tęstinis mokslo darbų leidinys „Grupės ir aplinkos“ skirtas aktualiai socialinių tyrimų sferai – mažųjų visuomenės grupių tyrinėjimams, apimantiems jaunimo subkultūrinės grupės, kurių nariai kuria savo vertybes, skirtingas nuo aplinkos, jas išreiškdami jiems būdingu elgesiu; taip pat naująsias religines filosofines grupes, migrantų grupes, etnines ir įvairias kitas subgrupes, veikiančias didesnėse bendruomenėse. Leidinio tikslas – aktyvinti įvairių mokslo sričių tyrinėtojų bendradarbiavimą, propaguoti tarpdisciplininius, tarpdalykinius tyrimus, siekiant suprasti sudėtingą dabarties visuomenės elgesį.

Tikimės, kad šis straipsnių rinkinys bus įdomus akademiniais skaitytojams, kultūros ir švietimo darbuotojams, grupių nariams ir jų aplinkai.

GRUPĖS IR APLINKOS (4)

Lietuvių kalbos redaktorė Aistė KOŽENIAUSKIENĖ

Anglų kalbos redaktorė Irena RAGAIŠIENĖ

Maketo dizainerė Irena SABALIAUSKAITĖ

Maketuotoja Zita PETRAUSKIENĖ

Viršelio nuotrauka Gintaro JARONIO

2015 12 22. Užsakymo Nr. K15-147

Išleido:

Vytauto Didžiojo universitetas

K. Donelaičio g. 58, 44248 Kaunas

www.vdu.lt | leidyba@bibl.vdu.lt

„Versus aureus“ leidykla

Rūdninkų g. 18, 01135 Vilnius

www.versus.lt | info@versus.lt